

Č. 6676.

Vojenské věci: O promlčení nároku vojenského gážisty na drah. přídavky na nemanželské dítě neohlášením nároku toho.

(Nález ze dne 27. června 1927 č. 22.257/26.)

Prejudikatura: 4842/25, 5771/26 adm.

Věc : Karel P. v T. proti ministerstvu národní obrany stran drahotních přídavek.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Podáním ze 17. července 1925 žádal st-l (podplukovník intend. služby) velitelství 9. pěší divise v T. o přiznání vyššího drah. přídavku a přídavku na jedno dítě, totiž na svého nemanželského syna, jenž se narodil 2. dubna 1920 a na jehož výživu st-l, uznáv soudním smírem otcovství, přispívá měsíčně částkou 300 Kč. — Velitelství řečené divise přiznalo st-li výnosem z 18. července 1925 požadované přídavky ode dne 1. května 1920, ale žal. min., dovolávajíc se ustanovení věstníku svého z r. 1923 č. 53 čl. 466, zrušilo nař. rozhodnutím tento výnos č. 66.322, pokud jím byly st-li přiznány vyšší drah. přídavky za dobu od 1. května 1920 do 30. června 1923, t. j. za dobu delší dvou let před uplatněním nároku z důvodu, že st-l ohlásil svůj nárok teprve v červenci 1925 a že tedy nesplnil podmínku včasného ohlášení nároku ve smyslu § 6 č. IV. zák. č. 394/1922 a čl. V. odst. 19 vl. nař. č. 34/1923.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nss toto:

V daném případě jde o vyšší drah. přídavek než dle I. rodinné třídy ve smyslu § 5 zák. č. 394/22 a o přídavek na nemanželské dítě ve smyslu §§ 4 a 6 č. I. odst. 6 téhož zák. V této příčině stanovil § 6 č. IV. téhož zák., že požadavek vyššího přídavku než I. rodinné třídy neb vyššího přídavku na děti a zánik nároku na tyto přídavky musí oprávněný ohlásiti a podmínky nároku prokázati, že nesprávná udání jsou trestna dle všeobecných předpisů trest. a disc. a že částky přijaté bez oprávnění se srazí při příštích výplatách požitků.

Výnosem, uveřejněným ve věcném věstníku z r. 1923, č. 53 čl. 466, upozornilo mno, že zůstal v platnosti, pokud se týče povinnosti náhrady neprávem přijatých požitků nebo lhůty promlčecí předpis čl. VI. doplňku k rak.-uh. služební knize K — 4, díl I. Dle 1. odst. ustanovení tohoto čl. VI. jsou doplatky peněžních požitků, na něž má žadatel nárok, přípustny, jde-li o požitky, které nebyly odebrány vůbec nebo které byly přijaty jen z části, — ale jen potud, pokud od okamžiku, kdy nárok na požitky ony vznikl, neuplynuly v míru více než 2 roky a za války 3 roky.

Stížnost namítá, že předpisy zákona č. 394/1922 a vlád. nař. č. 34/1923 v nař. rozhodnutí uvedené neobmezují časově nárok na výplatu vyšších drah. přídavek a že ustanovení věstníku čl. 466 z r. 1923 nelze právem použiti, poněvadž ustanovení to není zákonem, ostatně že i podle tohoto ustanovení st-li tvrzený nárok přísluší, poněvadž dnem, kdy náležitost, t. j. požitek gážistovi po zákonu náležející, možno odebrati,

není den narození dítěte, nýbrž den povolení resp. přiznání výplaty, tedy v daném případě den doručení výnosu divisního velitelství.

Nss vyslovil však již opět na př. nál. Boh. 4842/25 adm., že předpis cit. čl. VI. dodatku ke služ. knize K — 4 díl I. jest normou závaznou, mající moc zákona. Předpis tento doznal sice změny jednak ustanovením § 26 zák. z 22. prosince 1924 č. 288 Sb., jednak ustanovením § 151 zák. ze 4. července 1926 č. 103 Sb., ale ustanovení prvé týká se pouze požitků zaopatřovacích, o jaké v daném případě nejde, a předpis druhý byl vydán až po vydání nař. rozhodnutí, není tedy důvodnou námitka stížnosti, že bylo předpisu cit. čl. VI. na daný případ neprávem použito.

Lhůta 2, resp. 3letá v cit. článku VI. stanovená jest, — jak ostatně jeho odst. 3 výslovně uvádí, — lhůtou promlčecí, tedy lhůtou, jejíž vznik jest podmíněn nečinností strany oprávněné. Lhůta tato počíná od okamžiku, kdy straně vznikl na požitky ze zákona nárok. Pouze tento okamžik jest, jak nss již v nál. Boh. 5771/26 adm. vyslovil — rozhodný pro počátek promlčecí lhůty a nikoliv nepoužitá možnost odebrati si požitky úřadem již přiznané a likvidované, jak míní stížnost.

Právní nárok na vyšší drah. přídavky z titulu alimentace nemanželského děcka vzniká ve smyslu § 6 odst. 6 zák. č. 394/1922, pokud i ostatní zákonné předpoklady jsou splněny, dnem, kterým alimentování počalo, a vzniká ze zákona samého a nikoli teprve výrokem úřadu, jímž se tento nárok straně přiznává a jímž se pokladna poukazuje, aby počala s výplatou přídavku. — Na tom nemění nic okolnost, že § 6 č. IV. zák. č. 394/1922 předepsal, že požadavek nároku tohoto jest ohlásiti a jeho podmínky prokázati, neboť výrok úřadu, jímž se k tomuto ohlášení nárok přiznává a výplata přídavku poukazuje, jest i pak rázu pouze deklaratorního.

Z toho jde, že se promlčecí lhůta přetrhuje ohlášením, čili uplatněním nároku ve všech případech, tedy i v případě, kdy zákon ohlášení takové straně ukládá, a že tedy jsou promlčeny veškeré měsíčně splatné částky vyššího přídavku, jež byly dle zákona splatny aspoň 2 roky před podáním řečeného ohlášení. — Kdyby byl správným názor stížnosti, že promlčení počíná teprve dnem, kdy úřad nárok na požitek přiznal a jeho výplatu poukázal, nemohlo by promlčení jednotlivých měsíčně splatných částek požitků vůbec nikdy nastati.

Ohlásil-li tedy st-1 svůj požadavek teprve v červenci 1925, pozbyl následkem své nečinnosti promlčením nároku na ony částky vyššího přídavku, které byly splatny do července 1923, i má nař. rozhodnutí oporu v zákoně. — — — —

Č. 6677.

Vojenské věci: Předpis § 37 odst. 2. vl. nař. č. 10/24, o přeřazení důstojníků jmenovaných z řad gázistů mimo hodn. třídu, neodporuje zákonu č. 195/20, § 6.

(Nález ze dne 27. června 1927 č. 23.004/26.)